

Specializovaná mapa s odborným obsahem

Boubínský prales – půdní mapa

Autorský kolektiv
(uvedeno v abecedním pořadí)

Mgr. Dušan ADAM, Ph.D.¹
Ing. Pavel ŠAMONIL, Ph.D.¹
Ing. Martin VALTERA, Ph.D.¹

¹ Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i., odbor ekologie lesa

Boubínský prales – půdní mapa

Šamonil P., Valtera M., Adam D.

Oplocená jádrová zóna Boubínského pralesa velikosti 46 ha byla překryta čtvercovou sítí o hraně 22.125 m. Její rozteč byla odvozena z projektu Národní inventarizace lesů ČR (www.uhul.cz). $\frac{1}{4}$ středů sítě (sít' o rozteči 44.25 m) byla geodeticky zaměřena s přesností ca 5 cm, zbytek byl lokalizován na základě mapy stromů vyhotovené s přesností ca 1 m v roce 2010. Na středech 955 ploch byly popsány vybrané kvalitativní a kvantitativní vlastnosti aktuálně nedisturbovaných půd. V případě porušení nebo nedostupnosti středového místa (např. vývrát, přítomnost stromu) jsme sondu posunuli na nejbližší recentně neporušené a dostupné místo. V mělkých půdních profilech a v 1 m hlubokých vrtech sondýrkou (šířka 3 cm) byly popsány na základě metod terénní půdní diagnostiky typy a mocnosti všech přítomných půdních horizontů a byly klasifikovány půdy. Při klasifikaci jsme se zaměřili především na zachycení gradientu podzolizace, skeletovitosti a ovlivnění půd vodou. Primárně jsme v terénu používali World Reference Base for Soil Resources (Michéli et al. 2007) až sekundárně českou taxonomii (Němeček et al. 2011). Předpokládali jsme, že informace ze středu plochy může reprezentovat celou čtvercovou plochu a danou skupinu půd (viz níže).

Současně jsme na ploše 46 ha vymapovali výskyt hlavních skupin půd, tj. (i) terestrických půd a (ii) (semi-)hydromorfních půd. Mezi terestrické jsme řadili všechny kambizemě, kryptopodzoly, podzoly, rankery a litozemě, mezi (semi-)hydromorfní půdy patřily pseudogleje, stagnogleje, gleje a organozemě. K přesnému vedení linie mezi polygony jsme použili opět mapu stromů a sondýrku (průměr 2 cm). Pro tvorbu polygonové vrstvy jsme se rozhodli, neboť bylo nezbytné zachytit často ostré přechody mezi oběma typy stanovišť. Přechody jsou typicky dlouhé pouze několik metrů a při absenci polygonů by síťové mapování mohlo být lokálně nepřijatelně nepřesné. Přechody současně reprezentují změny v ekologii přítomných dřevin. Uvnitř polygonů byly půdy pouze hrubě klasifikovány, bez detailnějšího studia morfologie a mocností horizontů.

Překrytím polygonové a čtvercové sítě vznikla mapa půd Boubínského pralesa. Mapa byla pro účely této publikace agregována s primárním zaměřením na úroveň půdního typu podle české taxonomie (Němeček et al. 2011). Ukázalo se, že na terestrických stanovištích jsou charakteristickým půdním typem krypropodzoly, na vodou ovlivněných stanovištích jsou to gleje. Nicméně, mimo existenci těchto vůdčích jednotek, můžeme na lokalitě sledovat neobyčejně výraznou lokální pedodiverzitu a rychlé přechody mezi terestrickými a (semi-)hydromorfními půdami. Podzolizační proces, který můžeme pro dané klima a geologické podloží považovat za charakteristický, může být v důsledku velmi lokálních vlivů posílen nebo naopak blokován. Těmito vlivy může být například disturbanční minulost konkrétního místa nebo vliv jednotlivých stromů. Značná část pestrosti půd Boubínského pralesa je vázána na gradient ovlivnění půd vodou. To je patrně důsledek lokální mikrofotografie, disturbanční minulosti (přítomnost vývrátů, ležících kmenů aj.) a výskytu pramenišť.

Literatura

Michéli, E., Schad, P. & Spaargaren, O. (eds) 2007. World Reference Base for Soil Resources 2006, First Update 2007. World Soil Resources Reports No 103, FAO, Rome.

Němeček J., Mühlhanslová M., Macků J., Vokoun J., Vavříček D., Novák P., 2011. Taxonomický klasifikační systém půd České republiky, 2. upravené vydání. ČZU v Praze, Praha

Boubínský prales - půdní mapa

